

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polii. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 9. novembra 1864. ~

Gospodarske stvari.**Seme japonskih svilnih črvičev
najbolj hvaljeno.**

Našim svilorejcem v priporočilo.

Dunajska kupčijska in obrtniška zbornica je 28. oktobra kmetijski družbi pisala, naj svilorejcem (židorejcem) priporoča japonsko seme, katerega ima svilorejno društvo v Vratislavi v pruski Šlezii (Seidenzüchterverein in Breslau) še nekoliko na prodaj. Ko je leta 1861 se ekspedicija pruska podala v izhodnjo Azijo, je iz Yokuhame na Japonskem prinesla nekoliko semen na ondašnjih svilnih črvičev v Vratislavo, kjer so se ne le iz izvirnega semena leta 1861, temuč tudi drugo, tretje in četrto leto iz že doma pridelanega semena izrejeni črviči kaj dobro obnesli. Ko so črviči drugega semena bolehal in cepali, ostali so ti popolnoma zdravi. Ravno tako so japonsko seme potrdili na Laškem. Gosp. L. Villain, ravnatelj vojvoda-Melziških grajšin v Bellaggii, japonsko seme povzdiguje nad vse druge ter pravi, da letos, ko so črviči kasmirskega, bukareškega, črnogorskega, macedonskega semena itd. tako slabi bili, da se pri nekaterih velikih svilorejcih ne ena gosenica ni zapredla, se je japonsko seme tako dobro skazalo, da so črviči, ki so iz tega semena izlezli, zdravi ostali, če tudi so bili z unimi bolnimi skupaj.

No! to je menda hvale dovelj. Da pa je ta hvala tudi resnična, skor ne moremo dvomiti, sicer bi društvo vratislavsko in g. Villain lagala — tega pa ne smemo misliti.

Zatega voljo, ker smo jo letos z domačim blagom večidel slabo opravili, bi bilo v prihodnjem letu poskusiti z japonskim semenom, iz katerega črviči predejo belo svilo, izvrstno na vsako stran.

Vratislavsko društvo prodaja japonskega semena nemški lot (Zoll-Loth) po $1\frac{3}{4}$ pruskega tolarja ($\frac{3}{4}$ preuss. Thaler.)

Ako želijo kateri svilorejci tega semena, naj se obrnejo na ravnost do omenjenega društva v Vratislavo, ali pa do kmetijske družbe v Ljubljano in ji pošljejo denarja, kolikor želijo semena. Pa kmali naj to storijo, da se naročilo kmali odpravi, sicer utegnemo prepozno priti.

Gospodar mora naprej!

„Vi se čudite, da so moji posli v vseh rečeh, kakor se spodobi!“ — mi je rekla gospodinja G., ko sem jo enkrat obiskala na gradiču, ki ga je nje mož v najemščini (štantu) imel. — „Da, draga moja! — pravi dalje — moja mora obveljati; bes bi mogel posla lopit, če bi mi le enkrat na stran mahnili in ne storili, kakor ukažem.

Gospodarstvo v redu imeti, ni nobena coprnija; jaz imam gotovo sredstvo, da svoje ljudi v pravem redu obdržim, in tega sredstva sem se od neke kravarice naučila. Ko sem se omožila in ko sva z možem potem to grajščino v štant vzela, ta kravarica nikakor ni hotla zjutraj zgodaj vstati. Ko jo zastran tega dobro oštejem, mi odgovori: „Pri nas mora gospodar prvi na nogah biti.“ — Te besede so mi jako v ušesih zazvonile, akoravno jih od začetka nisem popolnoma razumela. Naenkrat pa spoznam celo resnico teh besed, da se namreč v gospodarstvu mora vse le po dobrem izgledu gospodarja in gospodinje prisiliti, in da tisti gospodar prav neumno ravna, ki se dá ob 8. uri še le k zajtrku buditi, od poslov pa terja, da so že ob treh pri delu in si ne privoščijo ne najmanjšega veselja. — Ko drugo jutro 3. ura bije, rečem svojemu možu: Gospodar mora naprej! Ko pa je bil potem večkrat na nogah, so bili tudi vsi posli nagloma pri rokah, in od tega časa mi ni treba bilo nikdar več dekel zastran dolgega spanja zmerjati. Res, da od začetka je bilo nekako težavno, tako zgodaj gorko posteljo zapustiti; ko sva pa že nekoliko časa zgodaj vstajala, sva se tega tako privadila, da naji ni trpelo čez navadni čas v postelji; in če ob praznikih tudi eno uro delj poleživa, se vendar vselej ob pravem času izbudiva. Vsak praznik nam je bil potem še posebno priljubljen dan. — „To tedaj, dragi moj, je vsa skrivnost, in kdor jo vé dobro sukati, ne bo mu gotovo nikdar treba o zmešnjavi in nerodnosti v gospodarstvu tožiti; gospodar mora naprej, če hoče, da bodo njegovi podložni za njim koračili. Vojak bi se stotniku (hauptmanu) smejal, ako bi mu za hrastom skrit zapovedaval, naj kakor junak sovražnika napade. Tako pa ravna dandanašnji veliko naših gospodarjev; dolgo hočejo ležati, dobro jesti, za pečjo ali v gostivnici sedeti; družina naj pa trpi brez usmiljenja. To ne gré in ne bo nikakor šlo: Gospodar mora naprej!“

J. Möser v gospod. listu za Švabsko.

Goveja kuga.

Na Kranjskem. Po volih iz Reke prignanih se je v Postojni začela goveja kuga okoli 15. oktobra. Do 31. oktobra je zbolelo 26 goved, 12 jih je poginilo, 37 pa jih je komisija pobiti dala, da bi se, ako je moč, mahoma zadušila pošast. — Na paši se je po kužni postojnski živini zatrosila kuga v Orehovek, kjer je 1 govedo poginilo, 7 so jih pobili, in pa tudi v Mali Otok, kjer je 1 poginilo, 6 pa so jih pobili. Po naznanilu c. k. postojnske gosposke 3. novembra ni bilo nobene kužne živine več v teh krajih, ako se je le pozneje ni še kaj prikazalo. — V okraji rateškem ni bilo 28. oktobra nikjer goveje kuge več, ker je komi-